

ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Вінницький національний технічний університет

У даній статті досліджено проблему побутових відходів, що за своєю суттю є однією з найактуальніших проблем людства. Розкрито особливості поводження із відходами у Вінницькій області. А також розглянуто систему по роздільному збору сміття.

Ключові слова: тверді побутові відходи, сміттєзвалище, роздільний збір сміття.

MANAGEMENT OF SOLID WASTE IN VINNYTSIA REGION

This article is devoted to investigation the problem of waste, which in essence is one of the most pressing problems of mankind. The features of waste management in the Vinnitsa region. And consider the system for separate waste collection.

Keywords: solid waste, landfill, separate waste collection.

Як відомо, на сьогодні проблема твердих побутових відходів є надзвичайно актуальною і в певній мірі уже починає трохи вирішуватися. Актуальність полягає в негативному впливові накопичених твердих побутових відходів (ТПВ) на довкілля і стан здоров'я людини. Окрім того, під розміщенням ТПВ зайняті величезні площі земель (зокрема це стосується несанкціонованих стихійних сміттєзвалищ, які до речі не відповідають санітарним нормам), із місць їх складування вони можуть просочуватися в ґрунт, а далі в підземні горизонти. І в результаті, вода із колодязів надзвичайно забруднена органічними і мінеральними речовинами, а за результатами аналізів якості природних вод санітарно-епідеміологічної служби основні показники перевищують допустимі нормативи (завислі речовини, органічні речовини, хлориди, фосфати, азот амонійний, бактеріальне забруднення) [1].

Системи поводження з ТПВ у Вінницькій області мають певні відмінності в залежності від величини населеного пункту. Так, у районних центрах поводження з ТПВ, хоч і у найпростішому варіанті, але здійснюється. При цьому у найбільших містах області поступово впроваджуються більш ефективні системи поводження з ТПВ, однак це відбувається в основному фрагментарно і повільно. Всі інші населені пункти (села, невеликі селища міського типу) часто взагалі не мають жодних механізмів поводження з ТПВ, які або зовсім не вивозяться, або вивозяться хаотично на стихійні сміттєзвалища.

В цілому, система поводження з ТПВ у Вінницькій області фактично зводиться до їх вивезення на полігони або сміттєзвалища. Це відбувається, як правило, на основі відповідних договорів між населенням (територіальною громадою, ЖЕКами, ОСББ) і відповідними комунальними або приватними підприємствами. У багатьох випадках вивезення ТПВ відбувається на добровільних засадах власними ресурсами територіальної громади. У додатку В наведені організації, які забезпечуються вивезення ТПВ у населених пунктах Вінницької області.

Варто відзначити, що різні логістичні підходи застосовуються при вивезенні ТПВ від багатоквартирних будинків та з приватного сектору. У першому випадку ТПВ збираються населенням у контейнери із подальшим вивезенням їх на полігони (сміттєзвалища). У приватному секторі сміттєві баки майже відсутні, тому ТПВ збираються місцевим населенням у пакети (мішки) для сміття і виносяться у встановлений час на узбіччя доріг біля свого помешкання, а працівники підприємства, яке займається вивезенням відходів, збирають ці пакети для подальшого транспортування на полігон (сміттєзвалище).

Загальну стратегію дій у сфері поводження з ТПВ у Вінницькій області формує Департамент житлово-комунального господарства, енергетики та інфраструктури Вінницької обласної державної адміністрації, а також відділи житлово-комунального господарства у складі органів місцевого самоврядування (здійснює координацію, керівництво розробкою програм, проектів та контроль виконання вимог Закону України «Про благоустрій населених пунктів», роботою підприємств, пов'язану із збором, видаленням, транспортуванням, переробкою, утилізацією, захороненням та знешкодженням відходів). Якщо більші міста Вінницької області мають відповідний штат працівників, які відповідають за сферу поводження з ТПВ, то всі інші населені пункти залишаються майже неохопленими. На жаль, дуже часто у районі із кількома десятками населених пунктів є лише декілька,

а то й взагалі одна людина, відповідальна за благоустрій. Більше того, на цих людей, як правило, покладені ще й завдання з багатьох інших напрямків функціонування населених пунктів.

У багатьох населених пунктах, незважаючи на наявність елементарної системи поводження з ТПВ, спостерігаються випадки наявності стихійних сміттєзвалищ, особливо у приватному секторі, в ярах, відхідних шляхах, лісосмугах [2, 3].

Залишається не вирішеною проблема утилізації відходів. Особливе занепокоєння викликає полігон твердих побутових відходів м. Вінниці, що біля с. Стадниця Вінницького району

На сьогоднішній день, у нашому місті запроваджена система роздільного збору сміття. Адже першочерговим завданням при роздільному збиранні відходів є виокремлення вологої органічної фракції, що дає змогу зробити решту відходів більш інертними і перешкоджає утворенню багатьох небезпечних речовин.

Дуже важливим і відповідальним моментом є заохочення населення до сортування відходів. Як показує практика, найдієвішим важелем для людей є фінансовий. На початковій фазі впровадження роздільного збирання відходів доцільно для тих, хто сортує відходи, забезпечити безкоштовне їх вивезення. А для людей, які продовжують продукувати змішані відходи, варто підняти тариф на їх вивезення. При цьому, буде гарний стимул для людей сортувати відходи. Надалі із збільшенням кількості людей, охоплених роздільним збиранням, варто перейти на нинішній тариф на вивезення відходів для людей, які сортують відходи, і ще вищий – для тих, хто цього не робить.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Радовенчик В. М. Тверді відходи: збір, переробка, складування / В. М. Радовенчик, М. Д. Гомеля.– Київ : Кондор, 2010. – 549 с.

2. Петрук В. Г., Мудрак О. В. Про стан організації інтегрованого управління та поводження з твердими побутовими відходами у м. Вінниці та Вінницькій області. Зведений звіт ЄС. – Вінниця, 2006. – 91 с.

3. Петрук В. Г. Звіт про науково дослідну роботу. Збір інформації та аналіз системи інтегрованого управління та поводження з твердими побутовими відходами у Вінницькій області з метою подальшої її оптимізації та розроблення заходів щодо роздільного збирання побутових відходів / В. Г. Петрук, В. А. Іщенко, Р. В. Петрук. – Вінниця : ВНТУ, 2015. – 172 с.

Андрусенко Катерина Олександрівна, студентка групи ЕКО-13б, Інститут екологічної безпеки та моніторингу довкілля, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail : samborik1995@gmail.com.

Науковий керівник: *Дембіцька Софія Віталіївна*, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри БЖДПБ, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail : sofia.dem@mail.ru.

Kateryna O. Andrusenko, student of group EKO-13b, Institute of Environmental Safety and Monitoring, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail : samborik1995@gmail.com.

Supervisor: *Sofia V. Dembitska*, Ph.D., senior lecturer of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail sofia.dem@mail.ru.